

Előfizetési feltételek

Égyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Égész évre . . . . . 12 kor.
Fél évre . . . . . 6 kor.
Negyedévre . . . . . 3 kor.

Egyes szám ára . . . . . 16 fillér.

Hirdetések díja:

— centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Nyitási tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Szerkesztőség

hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők: Főter 38 szám földszint. — Értekezni lehet naponta d. e. 10—12 órákban. Előfizetések és hirdetések a lap kiadóhivatalába (Könyvnyomda és Papíráruhágyár r. l.) küldendők.

Egyes számok kaphatók: Földes Ede, Czirner József és Grünfeld Dávid kereskedésében.

Kéziratok nem adóznak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Reformok a népoktatásban.

Midőn Tisza István miniszterelnök elfoglalta helyét Magyarország közügyeinek az élén, a kormányelnök több nagyfontosságú kijelentései között hallottuk amaz ígéretet is, hogy a magyar nyelv tanításának intenzívbbé tételére kiváló gondja lesz.

Nyilvánvaló dolog, hogy úgy a miniszterelnök mint minden hallgató, eme kijelentés megtétele és halálakor a nemzetiségi vidékeken levő felekezeti nép- és középiskolákra gondolt. Ugyanis a nemzetiségi törvény egyfelől a különböző felekezetek autonómiája, másfelől módot ad a tulzó nemzetiségi igazgatóknak arra, hogy a magyar nyelvet, — az állam nyelvét — a lehető szűk korlátok között szorítsák és az oktatásbeli sikert így veszélyeztessék.

Midőn a kormány, mely a liberális irány hűve, ígéretet tett, hogy ezen a bajon segíteni fog, távolról sem lehetett szándékában a felekezetek autonómiájának a megbolygatása. De viszont joggal várhatja tőle a magyar nemzet, a nemzeti közvélemény, hogy a rendelkezésre álló eszközök célszerű felhasználásával, elvégre véget vessen annak az abderai állapotnak, a melyben a magyar nyelv a nemzetiségek felekezeti iskoláiban van.

A jelenlegi kormánytól az eddig lefolyt rövid idő alatt is megszoktuk, hogy keveset beszél és gyorsan cselekszik. Nem csodálkozhatunk tehát, ha arról vesztünk hírt, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban serényen dolgoznak egy olyan törvényjavaslaton, a mely a jelenleg érvényben álló népoktatásügyi törvény némi módosításával arra van hivatva, hogy a magyar nyelv oktatását eredményesebbé tegye ezekben a tanintézetekben.

Mindenesetre örömmel üdvözölhetjük a megindítandó reformmunkálatot, úgy céljánál, mint módszerénél fogva. Hiszen nincs is véleményeltérés a magyar közönség körében a tekintetben, hogy a népoktatásban több teret kell biztosítani a magyar nyelvnek és ennek tanítása sikerét biztosítani. De annál nagyobb van a módra nézve, a melyen ezt elérhetőnek gondolják az egyesek.

Az egyik és valljuk be, hogy a leghathatósabb és legbiztosabb eszköz lehetne a népoktatás államosítása. Nagyon sok híve van ennek az eszmének vezető politikusaik körében is; s már az egyházpolitikai küzdelmek idején erős hangok emelkedtek az eszme megvalósítása érdekében.

De másfelől nagyon fontos okok kényszerítenek bennünket, hogy ezt a népszerű és legbiztosabban célra vezető utat csak akkor kövessük, mikor már egyébként a magyar nyelv tanításának mindenki által óhajtott és követelt eredményét másképpen biztosítani már nem lehet.

Ne feledjük azt, hogy Magyarországon nem csak a nemzetiségekre, a nemzetiségi egyházakra tekintettel kell megcsinálni a népoktatási politikát. Itt vannak a nagy magyar felekezeti egyházak is, a melyek bizonyára többet javítanak a magyar nemzeti kultúra ügyén, mint a mennyit a nemzetiségi visszarontanak. És ezek az egyházak, míg egyfelől erősen ragaszkodnak iskoláikhoz, másfelől tetemes áldozatokat is hoznak az iskolák fentartása által a magyar közművelődés oltárán.

Gondoljunk csak meg, hogy most a népoktatás államosítása minő eredményekkel járna. Első sorban is felidézne a kulturharcot, a mielőtt az u. n. egyházpolitika küzdelmek hullámai lecsillapodtak volna. Felidézne úgy, hogy az állam nemcsak egy-két felekezeti egyházzal találna szemben magát, mint a polgári házasság behozatalakor, hanem az összes felekezetekkel és pedig ezek között azokkal is, a melyek eddig a szabadelvű magyar államok leghűbb szövetségesei voltak.

Feltámadna a kulturharc nemcsak felekezeti, hanem nemzetiségi téren is. Mert ugyan ki ne látná be, hogy a nemzetiségek készek volnának a legelszántabb harcra is iskoláikért. Még azok a nemzetiségek is, a melyek a legnyugodtabb szívvel egyeznének bele különben minden olyan reformba, a mely a magyar nyelv oktatásbeli sikerének a biztosítását foglalja magában.

Vegezetre az államnak a nyakába szakadna a népoktatásnak a terhe mindenestől, a melyből, eddig épen az állam hordozza a legkisebb részt. Nyakába szakadna oly időben, a mikor a nemzet közgazdasági erejének a kifejlesztésére rengeteg tenni való van, — a mikor tehát nem lehetne abban a helyzetben, hogy az állam-célok minden irányú kiépítését sikeresen munkálja.

És mindez miért? A fészkelődő nemzetiségi agitátorokért, illetőleg azok miatt. Nyilvánvaló dolog, hogy ezeknek leszerelése, — mikor az másuton is megtörténhetik, nem érdemelné meg ezt a rendkívüli nagy áldozatot.

A kormány programja s a munkába vett törvényrevizió szerint sokkal békésebb uton is célt érhetünk. A törvény gondoskodni fog arról, hogy ne lehessen senki tanító, a ki teljesen nem bírja az állam nyelvét. Ha ilyenek vannak még most is, azoknak pusztulni kell arról a helyről. A törvény gondoskodni fog, hogy az iskolákban a magyar nyelv minél intenzívebben taníttassék és a nemzeti eszme s nyelv ellen irányuló minden kihágás szigorúan büntetessék. A törvény gondoskodni fog arról, hogy a felügyelet a veszélyesebb jellegű nemzetiségi iskolák felett minél behatóbb és minél szigorubb is legyen. Végül a törvény gondoskodni fog arról, hogy mindezen intézkedések ne maradjanak a papíron, hanem átmenjenek az életbe és ottan a magyar nyelv terjedésének, erősödésének, a magyar kultúra fejlődésének alakjában öltönn testet.

Örömmel üdvözöljük nemcsak a célt, hanem a választott utat is. Kíváncsian várjuk az új törvényjavaslat érdekében tartandó munkát s magát a javaslatot is mely bizonyára nem fog alatta maradni jóhírenek.

R. N.

SZEMLE.

Országos munka. A magyar képviselőház e hónap 12-én tartja meg első ülését az ünnepi szünet után. Az első ülésen a legközelebbi ülések napirendjét állapítják meg. legfontosabb tárgya azonban Hieronymi Károly törvényjavaslata lesz a vasuti tisztviselők fizetés-rendezéséről. A napokban közzététeti a belügyminiszter a kivándorlási törvényhez való végrehajtási szabály-rendeletet és ezzel egyidejűleg életbe lép a kivándorlási törvény is. Elkészültek továbbá a belügyminiszteriumban a közigazgatási kihágások szabályozásáról és a városi közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslatok, azonkívül pedig foglalkozik a belügyminiszterium a választási reformra vonatkozó adatgyűjtéssel és a városi ügy rendezésének előkészületeivel. — A pénzügyminiszteriumban serényen munkálkodnak az adóreform tervezetén, mely a progresszív adórendszer alapján épül fel. Nevezetes munkával foglalkozik a földmívelési miniszter is: a telepítési javaslatot készíti elő és a hitbizományi javak rendezését, a míg a honvédelmi miniszteriumban a kétéves katonai szolgálat dolgát készítik elő. Minden kormányzati vonalon serényen folyik a munka és így nagyon valószínű, hogy a képviselőháznak az idén rövid szünete lesz.

Az új népiskolai törvény. A vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban elkészítették a népoktatási törvények, különösen a magyar nyelv tanítására vonatkozó törvény revíziójára nézve az előadói tervezet. E tárgyban április hó közepén szaktanácskoz-mány lesz. A javaslat első része az iskolakötelezettséget az eddiginél pontosabban határozza meg. Az új rendelkezéseket szigorubb szankcióival látják el. A gazdasági ismétlő-iskoláknak végleges szervezetet ad a javaslat, melyben a tanítók fizetését is rendezik és pedig a községi és felekezeti iskolákra is kiterjedőleg. Az állam fegyelmi hatóságát minden jellegű iskola tanítójára kiterjesztik. A tanítóképzés színvonalát emelik és az államhatalom befolyása biztosítottatik a tanítóképzésre. A tanfelügyelők hatásköre tágul és az iskolafelügyelők alkalmazása mellett a tanfelügyeletet decentralizálják. Az új törvényjavaslat a magyar nyelv hatóságosabb tanítására nézve igen célszerű intézkedéseket tartalmaz.

A honvédelmi miniszter a magyar terményekért. Nyiri Sándor honvédelmi miniszter az összes honvédkerületi parancsnokságokhoz leiratot intézett, melyben felhívja figyelmüket arra, hogy jövőben magyar terményeket használjanak. Egyben kimutatást kér a miniszter arról, hogy az általuk és a honvédkerületek által évenként beszerzett élelmészeti cikkek mely hányadát szerezték be magyar termelőktől.

Heverő kincsek.

Sokszor tűnődtem azon, hogy mi az oka annak a tüneménynek, hogy nálunk, a világ legáldottabb földjén a szegénység miatt politikusaink (mindenki az) folyton panaszkodnak, irnak és beszélnek (de nem számolnak) s a lakosság évenként már nem tíz, hanem 50—80 ezer számra veszi a vándorbotot kezébe; ha pedig az angol a világ legelgágyatottabb földjére, akár az amerikai indiánok közé, akár a forró India vagy Ausztrália, akár a jégborított Alaska, akár Afrika bármely vidékére telepedik, vagy a jegestenger cetdus hullámai közé megy, nyomában mindenütt mérhetetlen kincsek halmozódnak rakásra és ennek következtében, nem csak politikai hatalmát szilárdítja meg, terjeszti mindenütt, hanem a magas munkaberekkel munkásainak jobblétét biztosít, mint mi a VIII. rangosztályban levő állami tisztviselőnek, mintaszerű intézményeket alkot vagyónával a közegészség, nevelés, jötekonyság, művészet, ipar, kereskedelem terén és a világ bármely nemzetének bármennyi fiát befogadni, munkával, gazdagsággal ellátni (és anglicizálni) képes rövid idő alatt, mire az Egyesült Államok 120 éves története oly megkapó példát nyújt?

Mi az oka annak, hogy az angol nemzet 1800—1900 közt egy század alatt 17¹/₂ millióról 110 millióra tudott szaporodni (6-szorozódni), területei és hódított lakossai pedig a föld kerekességének 1/3 részére terjednek?

Csalódjam bár, elmondom nézetemet pár sorban. Az okot abban látom, hogy az angolnak jelszava, hogy az idő pénz, de e jelszót nem csak mondja, hanem meg is tartja, s a belőle vonható következtetések elől sem tér ki.

Nálunk, hiába beszél valaki az idő értékéről, az abból származó előnyökről, a szív és értelem legmélyebb meggyőződéséből eredő válasz az, hogy az idő nem bír értékkel.

Nálunk ennélfogva nem csak elismerésben nem részesül az ki a saját idejét felhasználja, vagy a mások idejét hasznos, jövedelmező munkával akarja betölteni, azaz ha vagyont szerez és munkát ad, hanem üldözésnek van kitéve és gyűlöletnek, üldözi a hatóság (pl. a tojáskereskedőt, borkereskedőt, szeszeskerkedőt, az építési vállalkozót), üldözi vámokkal, engedélymegtagadásokkal, adókkal, egyértelműen minden fokon, és oly célzattal és mérvben, hogy a vagyonszerzést és munkaadást meggátolja, mert az a meggyőződése, hogy a miből valakinek haszna van, az másnak kárára szolgál.

Ehez képest, ha lehetséges volna nálunk oly mérvű meggazdagodás ily viszonyok mellett, mint a milyen Amerikában és angol birtokokban már mindennapi, hogy vasut-, buza-, hajó-, petróleum-, aranybánya-(Rhodes Cecil, Vanderbilt stb.) királyok 1000 millióra menő vagyont halmozzanak össze és millióknak adjanak munkát, kenyeret, tisztas megelhetést: itt nem lennének főrendek, nem nyernének szobrot, nemességet, hanem a közgyűlölet miatt menekülniök kellene.

Wekerle Sándor a cukorgyárak felállításával 1 millió métermázs-a cukor behozatalunkat 1¹/₂ millió kivitelre változtatta, a mi 1.50—1.50 millió koronával javította évenként kereskedelmi mérlegünket, növelte a nemzeti vagyont és adott sok ezer embernek kenyeret. Talán hercegi czímet kapott ezért és 5 millió nemzeti jutalmat, hogy más is legyen követője ily nagy szabásu alkottásokkal és a nemzet új száz milliókkal és munkabérékkel legyen gazdagabb? s a kivándorlás a nagyipar révén megszűnjék?

A baromfi- és tojáskereskedők érdeme, hogy 25 millió korona értékű kivitel által a paraszt kisgazdának

szó munkáért.
Társaság
valamint elvállal
st. bérelést kívánat
et küld.

írásbeli megk
ég eddig irantunk
ve, mely tisztel
Társaság
vendéglő mellett)

Kapcsolat P-t.
prona.
korona.
felelő kezeségre, ér
teljű pénzintézetek
gyeket, értékeket ke
kevertál.
6, 6¹/₂ % mellett,
mellett szamított le
ed el.
d. u. 3—4 óráig.

SA
get, hogy
kek
összeállí
ég mind-
é. vevő-
ásról.
158 6—26

Kizárólag kézimunka által készített cipők.
izlete
sarlási-
jdon-
os női
P
rfi- és
kat, va-
alamint
ajánlva,
A.
426 29—*

évenként annyit juttatnak zsebébe és ezáltal 100 ezer embert megmentenek a kivándorlástól, az államnak pedig megszerzik a kigazda adóra valóját, lett-e tán ezért 1000 tojáskereskedőből egy magyar nemes?

A míg nálunk csak a földmivelés becsültetik meg, minden iparos, ki valamire vitte dolgát azon fog igyekezni, hogy ő is földbirtokossá legyen, ha már vagyont szerzett, megkívánja szerezni a tiszteletet is, mi minden öregember hűségének természetes következménye.

Pedig a földnek is akkor jőne meg a becse, ha iparunk és kereskedelmünk virágozék.

S az iparos is csak akkor mutathatna fel nagy eredményt, ha már vagyont is szerzett és fiát is iparban nevelhette tovább.

Az ipar fejlődési képessége szinte határtalan. Kimondhatatlan kárunk van abból, hogy az ipar nem részesül kellő társadalmi méltatásban, hogy az előkelő családok nem nevelik bár kivételesen egy-egy tehetségesebb gyermeküket a nagyipar fejlesztésére.

Mily másképp van ez csak Ausztriában is, pl. Pirkhammerban Karlsbad mellett egy faluban, van egy híres porcellángyár, mely büszkén viseli homlokzatán a császári és királyi szabadalmazott porcellángyár címet s naponként ezrekre menő forgalma van a karlsbadi fürdővendégek részére.

Az osztrák és cseh arisztokrácia, mint gyártulajdonos és részvényes lett gazdaggá.

Ausztria a maga gazdagságát és fölényét, melyért századok óta annyit szenved a magyar nemzet, iparjának és kereskedelmének köszöni, mert az összes osztrák tartományok területe kisebb, földje szegényebb Magyarországnál, politikai, nemzeti egysége tökéletesebb.

Angliában a devonshire-i herceg gyártja az egész föld elemi iskolás gyermekei részére a palatáblákat és palavesszőket és illik is e herceghez a legrégebb (legarisztokratikusabb) üledékes kőzet feldolgoztatása, ezek is már megfektettek az ósítégtől, mint az egyiptomi mumiak bőre.

Az angol miniszterelnök gyapjuzsákon ül a parlamentben, de a világ sorsát intézi átható kereskedelmi szellemével.

Hiszen minden állam végelemzésben egy kereskedelmi társaság, mely ha vagyoniilag csődöt mond, nemzeti fiaskója is kimondhatatlan.

Azért lehet végzetes az orosz nemzetre a japán háború, mert 40,000 millió koronába kerülhet.

Visszátérve helyi viszonyainkra, ismételteln átnézett számításaim szerint évenként 120,000 korona kára van Nagyenyed város közönségének abból, hogy a Fellner Lajos kövezetvám tervei nem valósultak meg, pedig a fizetendő vám csak 30,000 korona lett volna.

Persze ezt tagadják azok, kik nem hiszik, hogy az idő pénz.

Pedig a hivatalnok midőn havi fizetésért, az iparos midőn heti fizetésért, a munkás napidijért dolgozik, mind idejét adja el pénzért.

Kövezetvám tervezetünkben 3 hid és 2 utcanyitás van. A 120,000 korona nyereség az ezek által elérendő utróvidülésekből állana elő, mert pl. a vasutig menet-jövet 1 1/2 kilométer az utróvidítés, mi 8 személyvonatonál 12 kilométer megy naponként csak a bérkocsisok nyereségéül. A ki azt állítja, hogy 12 kilométer kocsiutat ingyen lehet megtenni, az az idővesztetésnek barátja s a szegénység útjára vezérli polgártársainkat vagy azon tartja meg.

A 120,000 korona évi nyereség 50 év alatt kamataival 24 millió koronát tenne ki.

Igaz, hogy ennek nagyobb része mondjuk 9/10 részre elköltetnék, de a tőkésülő egy tízed rész is 2 millió 400,000 koronát tenne ki.

Ez városunknak a legnagyobb heverő kincse.

Dr. Winkler Albert.

Vegyes hírek

— Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.

— A törvényszék visszahelyezése ügyében élénk akció van folyamatban. Országgyűlési képviselőnk és városunk polgármestere közt sürű levélváltás történik a képviselő-testület kérvényének sorsa és sikere ügyében. Vármegyénk főispánja a napokban Budapestre utazik s személyesen fog közbenjárni a miniszterelnök-nél. A kérvény, mely nemcsak a miniszterelnöknek, hanem a képviselőháznak is minden egyes képviselőnek megküldetett, most a kolozsvári ítélő-tábla elnöknél van előterjesztés és javaslat tétele végett. Az illetékes tényezők mindegyike tehát nemes kötelesség-érzettel

fogja fel az ügyet és fáradsággal és odaadással működik a maga hatáskörében, hogy városunk jogos igényét érvényre juttassa. Bár nagy nehézségekkel kell küzdeni de reméljük, hogy e nagy arányú tevékenységnek áldásos eredménye lesz városunk jövő fejlődése érdekében.

— **Április 11.** Holnap lesz az örök emlékeztető 1848-as törvények szentesítésének évfordulója, melyet évente országosan szokott megülni a magyar nemzet. E napon a helybeli r. k. templomban ünnepi istentisztelet lesz; az iskolákban pedig az előadások szünetelnek.

— **Sorozás vármegyénkben.** F. hó 5. és 6. napjain a m. ujjvári és kisenyedi járásban volt a sorozás. Az elsőben állításra kötelezett jelentkezett 559; ebből besoroztatott összesen 132 egyen, 36-tal több, mint a mennyi ezen járás jutaleka. A kisenyedi járásban a jelentkező 479 közül besoroztatott összesen 102, 26-tal több, mint a mennyit ez a járás állítani köteles. A sorozás mind a két helyen példás rendben folyt le. A legénység kitűnő kondícióban van; meglátszik rajta, különösen az első korszályon, hogy egy esztendővel több ideje volt a fejlődésre.

— **Szülő-ójtványok kiosztása.** F. hó 11. és 12-ik napjain történik meg az állami szülőtelepekből vármegyénk közönsége számára engedélyezett amerikai sima szülővesszők és ójtványok kiosztása a m. kir. vinzellériskolában. És pedig 11-en a sima vesszők, 12-en az ójtványoké.

— **A vásárcsarnok megépítéséig** nem lehetne-e Nagyenyeden a hetivasárnapok kivételével a piaci vásárt a timár-, fazekas- és csizmadia-színben elhelyezni mert az Alsóporond e czelra ezen helyeknek valóban kevésbé alkalmas?

— **A múlt évben Alsó-Fehér vármegyéből** 1020 utlevél adatott ki Amerikába és 1561 Romániába, mi azt igazolja, hogy már tőlünk is megindult és pedig nagy mérvben az Amerikába való kivándorlás. Itt volna az ideje annak, hogy a ki nek eszméje van az ipar és kereskedelem előmozdítására és ezáltal a nagy tömegek életfeltételeinek javítására, álljon elé vele, a hatóságok pedig ne akadályozzák, hanem segítsék elő az új keresetforrások fejlődését. A maros-ujvári szódagyár, a gyulafehérvári gőzmalom, Bálint János szövőipara, a nagyenyedi lakatosaru és papírárgyár voltak a nagyobb és sikeresebb ipari vállalatok az utolsó 2 évtizedben, az olcsó pénz és elegendő munkaerő további alapításokra bátoríthatnának. Tej és gyümölcsárúsító szövetkezet alapítása volna Nagyenyeden könnyen létesíthető, továbbá szazereket hozhatna forgalomba a városi vízvezeték kiépítése, a tervezett kövezetvám behozatala a vele járó nagy ut- és lakásépítkezésekkel, a közvilágítás kérdésének megoldása. Pénzforgalmat kell létesítenünk, ha látszólag új terheket is hoznak, annál sokkal nagyobb a közgazdasági hasznunk, a munka nyújtása által.

— **A gyulafehérvári kereskedő ifjak** április hó 10-en, vasárnap, háromnegyedében a lövész-egylet, egynegyedében a kereskedelmi-egylet könyvtára javára a sétatéri vígadó nagytermében Jászai Mari budapesti művésznő vendégfelléptével tánczzal egybekötött műsoros-estélyt rendeznek. Kezde este 8 órakor. Helyárak: oldalszék 3 korona, számozott ülőhely 2 korona, állóhely 1 kor. 60 fill., karzatjegy 2 kor. Műsor. 1. a) Ezer tavasz. Szávay Gyulától. Előadja: Jászai Mari. b) A béka. Kozma Andortól. Előadja: Jászai Mari. 2. Magyar ábránd. Ábrányi Kornéltól. Zongorán előadja: Grund Tini. 3. A sors és a magyar ember. Vörösmarty Mihálytól. Előadja: Jászai Mari. 4. Az első szerelmes levél. Monolog. Előadja: Herczfelder Sárika. 5. A nyolczadik pont. Vigjáték 1 felvonásban. Irtá: Murger. Személyek: Duibreul volt tengerész-kapitány, Keresztes Árpád. Santenis Julia, özvegy, unokahuga, Vincze Ilona. Gerard Roul, Seidberg Zsigmond. Róza, Julia szobalánya, Kovats Ilona. 6. Szózat, utána énekkisérlet. Előadja: Jászai Mari.

— **Pirostojás a portarthuri katonáknak** Konstantin nagyherceg elrendelte, hogy az oroszok husvétján a portarthuri orosz tengerészeti katonáknak 17,000 drb pirostojást küldjenek. Minden egyes tojáson állítólag a czár képe is rajta lesz.

— **Succi.** Giovanni Succi az ismert kopláló Hamburgban egy 31 napos koplaláshoz fogott. Ez idő alatt semmit sem eszik és csak ásványvizet iszik. A művészt éjjel-nappal egy bizottság ellenőrzi.

— **A ki negyvenhátszer nősült.** Egy newyorki vasuti kalauzt kettős házasság miatt jelentett fel a fe-

lesége. A tárgyaláson kiderült, hogy kettőnél sokkal több felesége volt a kalauznak, a mennyiben életében már negyvenhátszer nősült meg. A vállalkozó szellemű vasutast elítélték.

Közgazdaság.

A Trieszti Általános Biztosító-Társaság (Assicurazioni Generali) f. é. márczius hó 18-án tartott 72 ik közgyűlésén terjesztettek be az 1903. évi mérlegek.

Az előtűnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1903. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőke-összegek 656,787,581 korona és 31 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 28,731,705 korona 08 fillerre rúgtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 14,002,386 korona 03 fillérrel 174,192,235 korona 16 fillérrel emelkedett.

A tűzbiztosítási ágban, beleértve a betöréses-lopás elleni és tükör-üvegbiztosítást a díjbevétel 12,989,614,539 korona biztosítási összeg után 21,276,945 korona 70 fillér volt, miből 8,716,810 korona 37 fillér viszontbiztosításra fordított úgy, hogy a tiszta díjbevétel 12,560,135 korona 33 fillerre rúgott, mely összegből 8,669,907 korona 26 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 86,523,237 korona 41 fillér.

A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétel kített 3,720,916 korona 60 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1,161,348 korona 49 fillerre rúgott.

Karokert a társaság 1903-ban 26,668,093 korona 31 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket a társaság alapítása óta károk fejében 768,682,165 korona és 96 fillernyi igen tekintélyes összeget fizetett ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 23,505,036 korona 95 fillerre rúgnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 5,250,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamigadozására alakított tartalék, mely a 3,729,624 korona 17 fillér külön tartalékkal együtt 16,778,952 korona 01 fillerre emelkedett, továbbá felemelendő a 160,000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és a 378,042 korona 47 fillernyi ingatlan tartalék. Ezeneken kívül fennáll még egy 938,042 korona 47 fillért kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsé.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az idei áttalások folytán 208,632,918 korona 73 fillerről 227,329,923 korona 25 fillerre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog 35,297,680 korona 66 fillér.
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 19 millió 464,641 korona 25 fillér.
3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 723,807 korona 13 fillér.
4. Értékpapírok 157,833,474 korona 11 fillér.
5. Tárcazáltok 1,008,628 korona 72 fillér.
6. A részvényesek biztosított adóslevelei 7,350,000 korona.
7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával 5,651,691 korona 38 fillér, összesen 227,329,923 korona 25 fillér. Ezen értékből 45 millió korona magyar értékekre esik.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó: Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvény társaság könyvnyomdájában.

Nyilt-tér.

Az ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget a szerk.

ADRIA BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT

Alapított 1838. évben.

Vagyonbiztonsági tőkije: 122 millió korona.

Intéző: **Báró Podmanitzky Frigyes.**

E társulat, a mely 66 éves fennállása óta 490 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek szerint: **tűz és robbanási,** valamint **jég-okozta,** továbbá **baleset és betöréses lopás** általi károk ellen, továbbá **az emberek életére, halál és elérési** valamint **kiházasítási** esetekre.

Képviselve Nagyenyeden az:
ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI
GAZDASÁGIBANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZV.-TÁRS.
által. 121 5—26

szőnyegeket, butorszöveteket, függönyöket, kesztyűket és bármilyen diszszel ellátott tárgyakat, melyek egészben lesznek festve és tisztítva felelősség és a legolcsóbb árak mellett. 19 26—36

Rendkívüli esetben a ruhák 24 óra alatt készülnek. Pósta megbízásokat gyorsan és pontosan eszközl.

Sz. 3510—1903. tkvi

Árverési

A balázsfalvi kir. j. Székely Mihály végrehajtási ügyében 65, 66 hr. sz. hazas lanra 16 kor., a 38 r. sz. 457 hr. sz. ingatlanra 234 kor., a 41 r. sz. 8 hr. sz. ingatlanra 71 162 kor., s a 44 r. sz. 8 joggal terhelten végrehály és neje Boar Muzett 6081 80564-ed r. 1178 koronában megrest elrendelte s hogy május hó 3-án a nyilvános árverésen adatait.

Árverési szándék 10%-at készpénzben, árfolyammal számított letenni, vagy annak bántapénzt csak a bírószerü elis érvényt át a kir. járásbírósság Balázsfalván, 1904.

177 1—1

F

T.

Van szerkészitendő

likőr

előállításaromákat likör vagy árusítok.

KészíHasználati

Bu

KOLOZ

Allasch, Anisette, Ananás, Barack, Chartre, Kömény, Marasch, Vanillia, Vidéke díjtal

KOLOZ

Allasch, Anisette, Ananás, Barack, Chartre, Kömény, Marasch, Vanillia, Vidéke díjtal

KOLOZ

Allasch, Anisette, Ananás, Barack, Chartre, Kömény, Marasch, Vanillia, Vidéke díjtal

KOLOZ

Allasch, Anisette, Ananás, Barack, Chartre, Kömény, Marasch, Vanillia, Vidéke díjtal

KOLOZ

Allasch, Anisette, Ananás, Barack, Chartre, Kömény, Marasch, Vanillia, Vidéke díjtal

KOLOZ

Allasch, Anisette, Ananás, Barack, Chartre, Kömény, Marasch, Vanillia, Vidéke díjtal

KOLOZ

Allasch, Anisette, Ananás, Barack, Chartre, Kömény, Marasch, Vanillia, Vidéke díjtal

KOLOZ

Allasch, Anisette, Ananás, Barack, Chartre, Kömény, Marasch, Vanillia, Vidéke díjtal

KOLOZ

Allasch, Anisette, Ananás, Barack, Chartre, Kömény, Marasch, Vanillia, Vidéke díjtal

KOLOZ

Allasch, Anisette, Ananás, Barack, Chartre, Kömény, Marasch, Vanillia, Vidéke díjtal

KOLOZ

Allasch, Anisette, Ananás, Barack, Chartre, Kömény, Marasch, Vanillia, Vidéke díjtal

KOLOZ

Allasch, Anisette, Ananás, Barack, Chartre, Kömény, Marasch, Vanillia, Vidéke díjtal

KOLOZ

Allasch, Anisette, Ananás, Barack, Chartre, Kömény, Marasch, Vanillia, Vidéke díjtal

KOLOZ

Allasch, Anisette, Ananás, Barack, Chartre, Kömény, Marasch, Vanillia, Vidéke díjtal

KOLOZ

A nagyközönség becses figyelmébe ajánljuk

CZINK JÓZSEF

műruhafestő és vegyészeti tisztító intézetét

KOLOZSVÁRT, Wesselényi Miklós-utca 25. szám alatt

*** a postával szemben. ***

Festésre és tisztításra

elvállal mindennemű megfoltosodott vagy szinehagyott

női-, férfi- és gyermek ruhákat

szőnyegeket, butorszöveteket, függönyöket, kesztyűket és bármilyen diszszel ellátott tárgyakat, melyek egészben lesznek festve és tisztítva felelősség és a legolcsóbb árak mellett. 19 26—36

Rendkívüli esetben a ruhák 24 óra alatt készülnek. Pósta megbízásokat gyorsan és pontosan eszközl.

Sz. 3510-1903. tkvi

Árverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. járásbírósg mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Székely Mihály Nette végrehajtónak Székely Péter Netténé Székely Margueza végrehajtást szenvedő - len 60 kor. s járuléka iránti végrehajtásos ügyében a kis-csergedi 31 sz. tjkvben A + 30 r. sz. 65, 66 hr. sz. házas belfelekre 412 kor., a 37 r. sz. 69 hr. sz. ingatlanra 16 kor., a 38 r. sz. 422 hr. sz. ingatlanra 10 kor., a 39 r. sz. 457 hr. sz. ingatlanra 16 kor., a 40 r. sz. 831 hr. sz. ingatlanra 234 kor., a 41 r. sz. 890 hr. sz. ingatlanra 207 kor., a 42 r. sz. 966 hr. sz. ingatlanra 71 kor., a 43 r. sz. 1191, 1192 hr. sz. ingatlanra 162 kor., s a 44 r. sz. alól a 428 sz. tjkvbe a végrehajtási zálogjoggal terhelt végrehajtást szenvedő és tulajdonos társai Juga Mihály és neje Boár Mina javára átjegyzett A + 1 r. sz. alatt bejegyzett 6081.505664-ed rész közlegelőbeli illetményre 47 kor., összesen 1178 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi május hó 3-án d. e. 10 órákor Kis-Csergedi község házában tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42 §. jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénzt csak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elis. érvényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósg mint tekkönyvi hatóságól
Balázsfalván, 1904. évi február hó 11-én.

Csiszér,
kir. albíró.

177 1-1

Feltűnő eredmény!

T. cz.
Van szerencsém értesíteni hogy házilag készítettő igen jó

likörök és rumok
előállítására kitűnő francia likör és rum aromákat hozok forgalomba, melyeket 1 liter likör vagy rum készítéséhez való adagokban árusítok.

Készítése: gyors, olcsó és tiszta.
Használati utasítás minden üvegen rajta van

Burger Frigyes

drogueria és illatszerek kereskedése
KOLOZSVÁRT, Mátyás király-tér.
Allasch, Benedictiner,
Anisette, Császárkörte,
Ananás, Curacao,
Baraczk, Kávó (Mocca)
Chartreuse, Rézsa,
Kömény, Rum Jamaika,
Maraschino, Rum Ananász.
Vanillia, 39 14-104

Videkre díjjalan csomagolás! Általános megőrződés!

FONTOS!

Osztálysorsjegytulajdonosok
figyelmébe!

Lukács Vilmos főelárúító kiadásában megjelenő napi **gyorsnyereményjegyzék**, mely a nagyvár kir. szab. d. Osztálysorsjáték összes kisorsolt számait tartalmazza, a

márczius 23-tól április 20-ig tartó

főhúzás alatt nálam kapható
Mindenki, ki a következő XIV. ik sorsjátékra nálam osztálysorsjegyet vásárol, ilyen listát a főhúzás tartama alatt már most **naponta ingyen kap.**

Ajánlok egyidejűleg Osztálysorsjegyeket **LUKÁCS VILMOS budapesti bankházából**

1 nyolczadot	1 negyedet	1 felet	1 egészet
a 150 k.	á 3.- k.	á 6.- k.	á 12.- k.

CSENER J. JOZSEF fűszerkeresked.
NAGYENYED. 164 3-8

Triesti Általános Biztosító Társaság

(ASSICURAZIONI GENERALI)

BUDAPEST, V., Dorottya-utca 10 szám.

A „Közgazdaság” rovatban közöljük a „TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG”

a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk

mérlegének főbb számadatait Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, a ki e célból hozzát fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítvány-, üveg-, betöréses-lopás- és harang-törés és repedés elleni biztosításokat Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszont-biztosító r.-t.” valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset elleni biztoító társaság” számára.

A nagyenyedi képviselőség **Sass Albert.**

Kiváló szerencse Töröknél!!

Fe-ülmulhatatlanul

kedvez főarudánkknak a szerencse Rövid idő alatt 15 millió korona nyereseménynél többet fizetünk nagyrabeesült vevőinknek; csak a legutóbbi időben is

a legnagyobb nyereseményt és pedig:

a 605,000 koronás nagy jutalmat az 57080. számú sorsjegyre,	a 100.000 kor. főny. a 74366 sz. sorsj-re	a 80.000 kor. főny. a 83061 sz. sorsj-re
a 100.000 " " az 52528 " " "	a 70.000 " " a 81161 " "	a 70.000 " " az 5498 " "
a 100.000 " " a 94780 " " "	a 60.000 " " az 51613 " "	a 60.000 " " a 76347 " "
a 90.000 " " a 109780 " " "	a 50.000 " " a 4036 " "	
a 90.000 " " a 83610 " " "		
a 90.000 " " a 92787 " " "		

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereseményt.
Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb sorsjátékában vegyen részt. — A most következő nagy. kir. szabadalmazott 14. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegy 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben 1,000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeresemény 400.000, 1 á 200.000, 2 á 100.000, 1 á 90.000, 2 á 80.000, 1 á 70.000, 2 á 60.000, 1 á 50.000, 1 á 40.000, 5 á 30.000, 3 á 25.000, 8 á 20.000, 8 á 15.000, 36 á 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000 nyeresemény és jutalom 14,459.000 korona összegben.

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:
1/8 eredeti sorsjegy fit — 75 vagy kor. 150; 1/4 eredeti sorsjegy fit 150 vagy kor. 300; 1/2 " " " 300 " " 600; 1 " " " 600 " " 1200

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

== folyó évi április hó 17-ig ==

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. és TSA
BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték-üzlete.

Központ: Teréz-körút 46/a. I. fiók: Váci-körút 4/a.

II. fiók: Múzeum-körút 11/a. III. fiók: Erzsébet-körút 54/a

Rendelőlevél levágandó. Török A. és Társa bankháza Budapest

Kérek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni

Az összeget..... koronán összegben..... (bőveggel) A nem felszólítandó.

Postás cím:.....

Számos elismerés és bizalom nyilatkozat igazolja azt, hogy

TÁNGEL JOZSEF
női, férfi és gyermek divatárú üzletében
NAGYENYEDEN

a leghozzáértőbb szabott árak mellett
csakis mindig
a legjobb minőségű árak lesznek ki-
szolgálva,

BENYOVITS K.
szij- és nyereggyártó üzlete
KOLOZSVÁRT, Wesselényi Miklós-utca 16 szám.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

szij- és nyereggyártó-üzletemben
bármilyen e szakmához tartozó tárgyak és vázlatokban szabott

Megrendeléseket magyar, német, francia, angol minta szerint rajz vagy fénykép után elvállalok.
A legkülönlegesebb kívánalmat kielégítőleg helyben vagy vidéken a legpontosabban, kitűnő és tartós előállításban, olcsón teljesítek, ugyancsak javításokat is. Kiváló tisztelettel.

BENYOVITS K.
szij- és nyereggyártó.
129 8-90

EURÓPA SZÁLLÓHA
Gyulafehérvárt.

I rangú szálloda 30 szobával, villamos világítás, kitűnő konyha, tiszta borok, remek ágyak, fürdőszobák, telefon, omnibusz minden vonalnál — Mérs-kelt árak.
Számos látogatásért evezők mely tisztelettel

63 11-60 **HAAS VILMOS** szállodás.

SZESZÁK FERENCZ ÉS FIA
kocsigyártók
KOLOZSVÁRT, Malom-utca 12 sz.

Alapítottak 1870-ben. Árjegyzék ingyen.

Kocsi nagy raktár minden igényt kielégítőleg.
Nagy kocsijavító-műhely. Kocsigyártás modern technikai gépekkel felszerelve. Pontos kiszolgálás.
Mindennemű kocsik raktára.
= Vidéki megkeresésre azonnal válaszolunk. =

Gyárunk az egyedüli Kolozsvárt, a hol a kocsit minden részét: kerekes, kovács, nyerges és fényező munkát személyes vezetésünk alatt előállít és az által vagyunk a legjutányosabb árban is. Főzélünk a jó szolid munka jutányos árban.
Becsés partfogását tisztelettel kérve

Szeszák Ferencz és Fia
kocsigyártók.
135 10-20

JOÁNOVICS TESTVÉREK fényképészek
(ezelőtt KATÓ J.)
KOLOZSVÁRT, Mátyás király-tér 32. szám.

Csőrendű műterem.

Készít nagyításokat, Aquarelleket és olajfestményeket a legtükrösebb kivitelben.

Platin és színes képek,
Öltözők a n. é. közönség rendelkezésére állanak. 29 -104

PÁNYA PÉNYA

4⁰ -OS

Törlesztéses kölcsönök nyújtunk budapesti és kölföldi elsősorú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékéig I és II. bályra 15—65 évig terjedő időtartalom.

Személyi juttatás! lakossági, katonai, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre **gyorsan és diszkrétan.**

Bank- és magánadóságok convertálása.
MELLER LAJOS és Társai
bankbizomány
BUDAPEST, VI, David-utca 15.
(Törvényszéki legbejegyzett cég. — Válaszbélyeg.)

175
1-24

155—1904. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ez. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbíróóság 1903. évi V. 439. sz. végzése következtében dr. Gerászim Emil ügyvéd által képviselt Adler és Bauer özég javára nagyenyedi Simalya Mihály és fia ellen 745 kor 57 fillér s. jár. erejéig 1903. évi május hó 7-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján foglalt és 2210 kor. besúlt következő ingóságok, u. m. bolti árucikkek nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbíróóság 1903. évi V. 439. 10. számú végzése folytán 745 kor. 57 fill. tökéletesítés, jár. és bíróilag már megállapított költségek erejéig Nagyenyeden alperes lakásán leendő eszközésére 1904. évi április hó 16-ik napjának délután 2 óraja határidőül kitűztek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen 1881. évi LX. t.-ez. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsaron alul is el fognak adatni.

Kelt Nagyenyeden, 1904. évi március hó 24.

Gajzágó Simon,
kir. bírósági végrehajtó

Résztvev kiállításra kintutva szép és jó munkáért.

Udvári és Társa
kocsigyártó cég

legnagyobb készletet tart **uj kocsikból**, valamint elvállal e szakmába vágó javításokat, kocsit lakozást, bérelést kívánat szerint **Kivánatra árjegyzéket küld.**

Használt
kocsit
becserél
23 26-100

Megrendeléseket készpénzzel teljesít. Vidéki irásbeli megkeresésekre azonnal válaszol. A n. é. közönség eddig iratunk tanúsított nagybecsű partfogását jövőre kérve, mely tisztelettel

UDVARI és Társa
KOLOZSVÁRT, Radák-utca (Zöldfa-vendéglő mellett)

VAJNA MIKLÓS ÉS TÁRSA
cég tisztelettel értesíti a helyi és vidéki n. é. közönséget, hogy a tavaszi idényre

uri és női divatáruczikkek

óriási nagy választékban megérkeztek, melyeknek izléses összeállítását a cég társak személyesen eszközölték.

Tekintettel ez idényen jegyzett tulmagas árakra, a cég mindazonáltal a régi olcsó árakat tartja be és biztosítja a n. é. vevőközönséget az eddig tapasztalt pontos és szolid kiszolgálásról.

158 7-26

Kalap, nyakkendő és fehérműk.

BERKOVITS BÉLA
női-, férfi-, fiu- és gyermek-ruha, valamint férfi-divat üzlete
Nagyenyed, Főter 3.

Pátor vagyok a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy bevásárlási-utazásomból haza érkezvén, a tavaszi idényre **sok szép tavaszi újdonságokat** bevásároltam.

Különösen bátor vagyok b. figyelmét felhívni **elegáns és divatos** női kabát raktáromra.

Saját szabóműhelyemben

24 órán belül készítek mérték után a legkövetelőbb izlésnek megfelelő **férfi- és gyermek ruhákat.**

Továbbá dús választékban tartok férfi-, fiu- és gyermek kész-ruhákat, valamint elismert legjobb minőségű **női-, férfi- és gyermek-czipők**, valamint kalap, nyakkendő és fehérműveket.

Becsés látogatását örömmel várva, s magamat szíves partfogásába ajánlva,

Kiváló tisztelettel

BERKOVITS BÉLA.

426 30-*

Pontos és szolid kiszolgálás.

Nagy raktár bel- és külföldi szövetekben.

Kizárólag kézimunka által készített czipők.

29. szám.

Baum
gőzörre berend
GYULA

T. Cz.
Szíves figyelmébe ajánlom
nagy bu
60 teli és berendezett
mikor megtekintébe
rakatára szobák és feje
nagy választékban
díszítő műhelyem kiváló
látva
Ajánlom egyséjűleg
sodrony egybetét és
tézetem a magasabb
van berendezve, minde
raktáron, főzük egy
nat meghaladó tömés
pontból kiváló előny
(4-süflections-apparat)
Fűtőállom. épület
tarak berendezést; a
munk. látoakat. Minden
izlésen készítenek el

AZ ALSÓ
GAZDASÁGIBAN
NAGY

Váltókölcsön
Betáblázás m
500 k
Törlesztési k
össz g
Konvertálás
mat m
Betétek után
Hivatalos
delelőtt 9

NAGY
(ezelőtt
KATÓ J.)
Első erdelyrészi
KOLOZSVÁRT.
Több mint
raktáron. Leg
márvány lapok
pultok, fürdősz
legjutányosabb
Saját márvány
Elvállal mű
durvakövek sz
Arjegyzék e

DUCHONY
asztalos, mű
Elvállal mind
munkákat minde
nyos kivitelben
Továbbá felh
mél, több év óta
után sikeresen n
moly e
Minden moly
praeparálását fe
Fal-kárpitoz
szerrel, tartós
kárpitozott fal f
Ragaszm e
berl szervezetre
hatásu.
Szíves bizal
128 2-52

Baumann Arnold

gőzforró berendezett asztalosáruháza
GYULAFEHÉRVÁRT.

T. Cz.
Szives figyelmébe ajánlom azt, hogy eddigi

nagy butorraktáramban

60 helyen berendezett szalon, ebédlő, hálószoba stb. bár-
mikor megtekinthető. — E vidék legnagyobb szőnyeg-
raktára szalon- és futószőnyeg-ekben, nálam található nem
kevesebb nagy raktár hajlított székekben. — Diványok
nagy választékban teljesen készen kaphatók. Kárpitos és
díszítő műhelyem kiváló szakértelmű munkásokkal van el-
látva.

Ajánlom egyidejűleg saját készítményű galv. acél-
sodrony ágybetét és kocsikészítményeket. — Temetkezési in-
tezetem a legmagasabb igényeknek is teljesen megfelelően
van berendezve, mindenkor 100 söt több koporsót tartok
raktáron, közülük egy díszes üvegkocsit. Már a 100 koron-
át meghaladó temetéseknel új találmányú s higiénikus szem-
porthő kiváló előnyvel bíró légfertőtlenítő készülékemet
(disinfections-apparat) ingyen adom használatra.

Felállalom, épület, butor, portál, bolt és gyógyszer-
tárak berendezését; javítási s minden szakmába vágó
munkákat. Mindennemű mázoló munkák gyorsan és
izlésesen készíttetnek el. 97 4-52

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGIBANK ÉS TAKAREKPÉNZTÁR P. T. NAGYENYEDEN.

- Váltókölcsonöket ad 6%-tól kezdve.
- Betáblázás mellett adott kölcsönei után
500 koronán felül 6 1/2%-ot számít.
- Törlesztési kölcsöneinek kamatát az
összeg nagysága szerint állapítja meg.
- Konvertálásokat gyorsan és előnyös ka-
mat mellett bonyolít le.
- Betétek után naptól napig 5%-ot fizet.

Hivatalos órák hétköznapokon
délelőtt 9—12, délután 3—5 óráig.
149 5-*

NAGY JÁNOS

(ezelőtt Nagy Testvérek)
kőfaragó üzlete.
Első erdélyi márvány, granit, syenit stb. sirkő és
butormarvány-gyár.
KOLOZSVÁRT. Petőfi utca 22—24. (Temető sarok.)

Több mint 400 drb. sirkő minden időben
raktáron. Legjutányosabb gyári árak. Butor-
márvány lapok u. i. mosdok, kávéházi asztalok,
pultok, fürdőszoba berendezések stb. szintén a
legjutányosabb árak mellett készíttetnek.

Saját márvány- és közönséges mészko bányák.
Elvállal mindenféle kőfaragó munkákat és
durvakövek szállítását is.
Arjegyék és rajzok ingyen és bérmentve.
123 3-6

ALAPITTATOTT 1871-ben. DUCHONY és Társa KOLOZSVÁRT

asztalos, mű-kárpitos, díszítő és butor-raktáros.
Elvállal minden e szakmába vágó kárpitos és asztalos
munkákat minden kívánalmaknak megfelelően tartós és jutá-
nyos kivitelben.
Továbbá felhívom az érdeklődő közönség becses figyelmét,
több év óta áldozattal és fáradsággal járó kísérletezés
után sikeresen megoldott

moly elleni praeparálásomra.

Minden moly-evett vagy ezen okból megóvándó butorok
praeparálását felelősség mellett eszközölöm.
Fal-kárpitozást (tapétázást) eddig még ismeretlen mód-
szerrel, tartósságért 10 évi jótállással elvállalok. Általam
kárpitozott fal feregmentes.
Ragaszom el van látva féreg elleni szerrel, mely az em-
beri szervezetre nem ártalmas, azonban rovarok ellen gyors
hatású.
Szives bizalmukat továbbra is kérve, vagyok tisztelettel
DUCHONY és TÁRSA.
128 2-52

Biasini szálloda KOLOZSVÁRT.

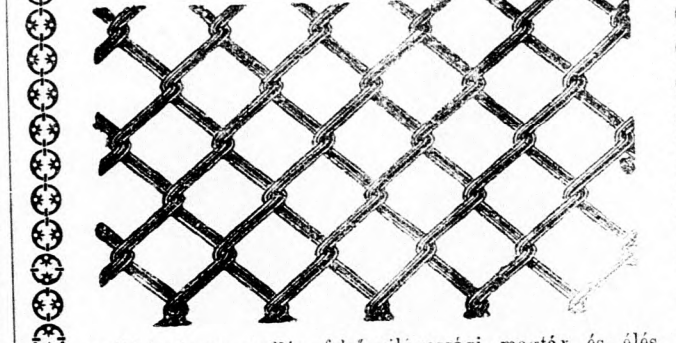
Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy Kolozsváron,
Erdély egyik legrégebb szállodáját, a „Biasini” szállodat a f. évben
átvettem, és a mai kor igényeinek megfelelően berendeztem.
Kényelmes olesó szobák, kiténő magyar konyha, tisztán kezelt bo-
rok, mérsékelt árak, társas és magánkocsik minden vonathoz.
50 lóra istálló. A vidéki és környékbeli közönség találkozó helye

48 kényelmes szoba.
Hiváló tisztelettel
126 2-52
RONAI A. JÁNOS.

LÉBER GYULA KOLOZSVÁRT, Egyetem-u. 12. sz. Telefon 439

Több kiállításban kitüntetve.
Első erdélyi sodrony-szövetfontat, kertkerítés
és rugalmas acél sodrony-ágybetétek gyára.

OLCSÓ KERITÉSEK.
Ajánlja minden e szakmába vágó munkáit, nevezint
keretek, erdők, vadaskeretek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez
gépfonatait, dísz-kerítéseit és diszkapuit,

továbbá pincze, padlás, felső világsági, magtár és élés
kamara ablakok rostélyzatát, majorsági udvarok sodrony
fontal való bevonását, áthányó rosták szén, kocsz, kavics,
föld és porond válogatásához, szikrafogó eséplő és egyéb
gépekhez, sodrony-ágybetétek (matracok) stb. 27 12-52
Nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen.

szijgyártó üzletemet megnyitottam

Tisztelettel tudatom a helybeli és vidéki n. é. közön-
séget, hogy Tövis-uteza 21 szám alatt
s minden e szakmába vágó új munkát és javítást is, u. m.
díszes és egyszerű hámoikat, nyergeket bőrdíszeket, vadászati
felszereléseket, valamint minden apróbb dísz- és egyszerű
bőr munkát, jutányos árban fuom és esinos kivitelben ké-
szítök.
Műhelyemben dus raktárt tartok hám, nyereg és bőrúru
készletből.

Videki megrendelések azonnal eszközöltetnek.
Kiváló tisztelettel
Csávássy Gyula
157 4-26 szijgyártó.

Nagyenyei kisegítő takarékpénztár p. t.

- Alaptőke: 300.000 korona.
  - Tartalékalap: 120.000 korona.
  - Előnyös kölcsön ad betáblázásra, megfelelő kezeseségre, ér-
tékpapirokra, sorajegyekre, jömielti pénztintézetek
részvényeire.
  - Vásárol és elad értékpapirokat.
  - Letétbe elfogad értékpapirokat, sorajegyeket, értékeket ke-
vés őrzési díj mellett.
  - Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.
  - Váltókat az ősszeg nagysága szerint 5 1/2, 6, 6 1/2, % mellett,
kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítol le.
  - Betéteket kedvező kamattal mellett fogad el.
- Nyitva áll hétköznap d. e. 9—12, d. u. 3—4 óráig.
11. 108-*

„Meteor” védjegyű Linoleum és Borostyán Padló-lackfesték

egyedül Lázár Károlynál kapható
Nagyenyeden. 103 8-10
Használjunk „Junó Ilatos” kékítőt.

Első rendű úri szabó.

KLEIN D.
GYULAFEHÉRVÁRT.
(Az Európa szálloda mellett)

Műhelyemben a jelen
kor igényeinek teljesen
megfelelő

férfi-divat

öltönyöket készítek.
Szövetekből állandó
készletet tartok nagy
választékban.
Videki megrende-
sek gyorsan és pontos-
san eszközöltetnek.
64 9-52

Somatose
oldható hűstehénye
a hús tápanyagát tartal-
mazza (tojásfehérnye és
sól) majonéz, zselé,
kényszer oldható for-
alakban,
a lehető legjobb
erősítő szer
gyógyo, a táplálkozásban
visszamaradt egyéneknek,
mellettagoknak, idegbe-
geknek, gyomorbeté-
nek, gyomorkárosoknak,
angol körban szenvedő
gyermeknek, gyogyulok-
nak stb. stb.,
Vas-Somatose
alakjában különösen
sápkórban
szemétkének orvosi-
lag ajánlva.
Somatose nagy mértékben
emeli az élelgyát.
Kapható minden gyógyszer-
tárban és élelmiszer-
Csak eredeti csoma-
golásban valódi.

Festékgyárak ezelőtt
Bayer Fr. és társa, Elberfeld.

„Kaiser” hajók:

- Kaiser Wilhelm II. 215 méter hosszú,
- Kronprinz Wilhelm, 202 méter hosszú,
- Kaiser Wilhelm de Grosse, 198 méter hosszú,
- Kaiserin Maria Terezia, 166 méter hosszú.

Penti hajókkal juthatni 6—7 nap alatti Bremenből Newyorkba
Indulás keddi napon.

Ezen „Kaiser” hajók csakis Bremenből indulnak. A ki „Kaiser”
hajóval kíván utazni, batran és minden akadály nélkül utazhat, mert
azt betiltani senkinek nem áll jogában. Már otthon határozza el ma-
gat mindeki, hogy mely irányt fog utazni és ezen elhatározásáról
ne hagyja magát senki által lebeszélteni vagy félrevezetni. Mindenki-
nek szabad akaratában áll arra utazni, a merre akar. Hajón való hely-
ről azonban előre kell gondoskodni és annak biztosítására jóelőre és
ezzenre 20 korona előleget beküldeni.

Bremenből Amerikába „Kaiser”-hajóval 140 kor.,
Posta-hajóval 120 kor.
MISSLER F. BREMEN, Bahnhofstrasse 30.
Bankház és közlekedési vállalat. 147 5-26

nk buda-
és kölföldi
és ingatlan
ig terjedő
eknek, al-
lnokoknak,
ezes nélkül
iscreten.
ertálása.
esai
a 15.
yeg.)

unkáért.
arsa
int elvállal e
telest kívánat
id.
béli megker-
dig irautunk
ly tisztelettel
sa
legjő mellett)

A
hoggy

k
zealli-
mind-
vevő-
i.
8 7-26

Kizárólag kézimunka által készített cipők.

Gyár: NYERGES-UJFALU (Esztergom-m.)

Sürgőnyezim: Eternit Budapest.

Telefon 12-92.

Gyár: VÖCKLABRUCK (Felső-Ausztria).

ETERNIT-PALA AZBESZT-CZEMENT-PALA

HATSCHÉK LAJOS SZABADALMA.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

ETERNIT MŰVEK Hatschek Lajos BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 33. sz.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsi rakomány. — Kérjen ismertetést.

80 10-12

FÖLDES JÁNOS

betonepitési, cement- és aszfaltipar vállalata
KOLCZSVAR, Kossuth Lajos-utca 41. szám.
Fióktüzet Szászváros.

Készít és raktáron tart: sima és sajtolt cement lapokat, Hornyolt-cement fedélserepeket, gipszablakot.

Elvállal: nedves lakások gyökeres szárassá tételét, járdák, folyosók, istállók, raktárak stb. aszfalttal való burkolását. Egyszerű és díszes granitto-terazó cement és metlachi lapokkal való burkolási munkálatokat.

Vasbeton födémek létesítését.

Betoncsatornák, zsílepek, turbinatelepek hidak, medencék és átvezetők és gépalapozási munkák szakszerű kivitelét a legutányosabb árak mellett.

Legjobb minőségű

Brassói Portland Cement.

Román cement és gipsz eladása.

Építési szivattyúk kikölcsönzése.

124 1-34

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyjából ha megnő is, természet nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol igaznak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják háznakat az egész szőlőérés idején a legkínzóbb mekötály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megtermi s nincsen olyan ház, melynek fala mellett a legcélszerűbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül a házak épületeinek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb dísz, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, a ki ezimet egy levelezőlapon tudatja.

CZIM: Érmelléki első szőlőoltvány telep Nagy-Kágya, u. p. SZÉKELYHID. 458 12-20

Magyarnak **Pécs.**Németnek **Bécs.**

Aranygyűrűk! Esküvői ajándékok!

Legjobb és pontosan járó arany és ezüst zsebórákat szállít

SCHÖNWALD IMRE

PÉCSEFT 245. ékszergyáros és órásmester. PÉCSEFT 245.

Tessék árjegyzéket kéri, mely sok új és finom órákat, gyűrűket és egyéb ékszer-tárgyakat tartalmaz.

Rákóczi kurucz valódi ezüst remontoir óra 5 évi jótállással 7 frt.

44 12-40

POLLÁK SAMU

aszfalt és beton-építési vállalat KOLCZSVART.

Alapítva 1883. Telefon szám 104.

Elvállal nedves lakások szárassá tételét, kapubejáratok stb. természetes aszfalttal való burkolását. Készít cement és mozaik lapokat, szabadalmazott hornyolt cement fedélserepeket, szabadalmazott Zissler rendszerű sodrony betűti beton-csőveket esatornázás és átvezetőkhez, szabadalmazott tűzmentes gipszablakot.

Ajánkozik járdák, szökőkutak, esatornázások, beton gátak, turbina telepek, valamint granitto terazó készítésére.

Vezérképviselője a Beotini cementgyárnak, valamint a budapesti magyar aszfalt részvénytársaságnak.

Elfogad megrendeléseket fazement fedések, metlachi lapok és egyéb díszes falburkolatokra, valamint saját módszerű aszfalt parketára

127 2-26

KRASSOWSKY R.

női és férfi divat-üzlet

GYULAFEHÉRVÁR, Európa szálló mellett.

Újjonnan berendezett, a jelenlegi viszonyoknak megfelelő elsőrangú

férfi és női divat-üzlet

ahol a legjobb minőségű áruk kaphatók u. m. kecskényi és gyermek fel-sők, selyem, gypaju és mosó női ruhakelmék, selyem és batist blous-kelmék, Ernyők, derékfűzők, keztük, kalapok, függöny, szőnyeg, férfi- és női fehérneműk, pipere-cikkék, belésarkuk és mintene szak-mába vágó divat-cikkék a legjobban és legelőbban b. sz. ruhákot.

Vidéki megrendelőink részére minták és árjegyzékek ingyen küldetnek. Valamint megbízottunk rendelkezésükre áll

Kolozsvári főintézetemet női konfekciótiban szintén a t. ez. közönség szives figyelmébe ajánlom. 65 52.

Cs. és kir. udvari szállító

NEUMANN M.

Szerb kir. udvari szállító

KOLOZSVAR, Mátyás király-tér.

A tavaszi és nyári idényre

ajánl tavaszi és nyári öltönyöket, átmeneti kabátokat (Double-Ülster, Raglán), tavaszi felsőket (überzieher), Havelok ujjakkal és ujjak nélkül. Gazdasági kabátok szövethélessel. — Fekete szalon és frak öltönyöket.

Nagy választék fiu-, leány- és gyermek-ruhákból.

Minták és képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Megrendeléseknél elegendő mértéknek egy régi öltöny beküldése. Gyermekruhák rendelésénél elegendő, ha a gyermek korát, a kívánt szint és árt velem közlik.

38 12-52

Előfizetési feltételek: Helyben házhoz hordva postán küldve

Egész évre . . . . .
Fél évre . . . . .
Negyedévre . . . . .

Egyes szám ára

Hirdetéseket . . . . .
— centiméterenként 6
dók és gyárosok különben részese

Nyitott tér sora 4

M e

Ga

A magyar vezető feld Zsigmond föld midőn egy külföldi sági helyzetéről ról rajzolt, a minthogy évek ó ményeiről beszél hogy a belpolitikai szonyok rosszabb

De ez a kitűnő optimista finansziókat megzafolni mindenki előtt is az utolsó két év csak némileg is hatta, hogy a f majdnem szakad az eladás elhatá

Kornfeld fejte érdekel, hogy é van. Öszintén m való eladósodásu

Nem szenved végett külföldi nemzetgazdának sem szabad me és aggodva kell heles fekszik. E ben nem szabad nek, mint a me földről jövő per fzetünk, fedez mert azok vagy E szempontból tálása, hogy ad feld szavainak azért utalunk a ó állítását. Egy

Sofronime T régjebb családjá nevelő együtt, betevő fulat n szülei elveszte sirhalmuknál,

Egy napon a műhelyébe is érzés gyult k szobrokat, maj mesterhez s ip — Adj, atyá ember legyek,

A művész mennyire rajjo hoz ölel és n — Atyád le sokára felülm

Haladt, ha ifju tanitvány nőtt tehetség korában már sem szégyenle

Praxiteles Sofronime, me öregbitse tud fogta ismét k készítsen. M egész Görögo s munkájában Aristée, a téval a nagy ségével Jouis